
Psihologia este asociată cu un număr de valori și principii etice împărtășite cvasi-unanim de psihologii din România și din restul lumii ca fiind unul din fundamentele profesiei noastre. Aceste principii sunt enunțate într-un document programatic intitulat ”*Declarația Universală a Principiilor Etice pentru Psihologi*” (Universal Declaration for Ethical Principles for Psychologists) și au fost declinate în codurile etice ale psihologilor în cele mai diverse culturi și domenii de aplicare.

Preambulul acestui document valoros ne aduce aminte că ”psihologii înțeleg că își desfășoară activitatea într-un context social mai larg [...] și se angajează să pună bunăstarea societății și a membrilor ei deasupra intereselor disciplinei [psihologice] sau a psihologilor”.

Comportamentul etic stă la baza contractului social între orice profesie și societatea pe care o deservește, în mod special în cazul acelor profesii care deservește indivizii, grupurile și societatea în aspecte atât de sensibile precum o face psihologia.

Comportamentul etic nu este doar o haină pe care noi, ca psihologi, o îmbrăcăm în activitatea din cabinet și în relația cu clienții noștri, și o putem dezbrăca în viața extra-profesională și personală. Principiile etice ne obligă să păstrăm cele mai înalte standarde de profesionalism și să emanăm valorile care fundamentează psihologia, promovând comportamente, atitudini și raționamente etice și în cadrul extra-profesional. ”Dacă în viața noastră nu se reflectă etica, integritatea și identitatea profesională într-un mod credibil, este improbabil ca acestea să fie cultivate în profesia și în organizația noastră”. (Kenneth S. Pope)

În acest context, semnalăm că atitudinile și comportamentele psihologilor în spațiul public, care nu sunt consonante cu aceste principii etice, fac un deserviciu major profesiei, imaginii noastre profesionale în cadrul societății. Deși actualul Cod deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică nu discută decât despre etica relativă la actul profesional, Comisia de deontologie și disciplină dorește să atragă atenția asupra faptului că, în destul de multe situații, comportamentul extra-profesional al unora dintre psihologi afectează negativ prestigiul profesiei noastre.

Încălcarea cu bună știință a principiilor etice fundamentale, pe considerentul că nimeni nu poate fi tras la răspundere atât timp cât aceasta se întâmplă în afara exercitării profesiei, este scuza cea mai uzuală. Credem că această interpretare a codului etic este greșită. Îndemnăm, de aceea, pe toți colegii să își monitorizeze constant comportamentul și atitudinile în spațiul public,

în special atunci când se prezintă cu titlatura de psihologi și să fie conștienți de felul în care aceste comportamente și atitudini se reflectă, în ochii publicului, asupra profesiei în ansamblul ei. Îndemnăm colegii să exprime constant, indiferent de situație, principii și atitudini etice clare, să promoveze valorile în care credem cu toții, să monitorizeze și să susțină colegii mai puțin experimentați în a le respecta.

Cultura practicilor ne-etice lăsată moștenire de vechea conducere reprezintă o reală amenințare la adresa eforturilor oneste ale majorității psihologilor de a-și exercita profesia în mod responsabil și profesionist. Comisia de deontologie și disciplină își asumă un rol activ în susținerea și promovarea bunelor practici profesionale și în descurajarea oricăror încălcări ale standardelor etice referitoare la responsabilitate, competență și probitate științifică, integritate și respect atât în relațiile cu clienții, cât și în relațiile dintre membrii comunității profesionale.

Înțelegem că în demersul nostru avem nevoie de sprijinul comunității profesionale în semnalarea oricărui derapaj și ne asumăm atenționarea constantă, acolo unde este cazul, asupra acelor derapaje pe care le constatăm din această perspectivă.

Încheiem tot prin apelul la Declarația Universală, ”Etica stă la baza oricărei discipline [...], [iar] aderarea la principiile etice contribuie la menținerea unei societăți stabile și la creșterea calității vieții, a respectului pentru toți oamenii”.

Aceasta este misiunea noastră, a tuturor, ca psihologi.

București, februarie 2018

Comisia de deontologie și disciplină

Președinte: Psih. Principal Iocșa Pora Loredana-Ramona

Vicepreședinte: Prof. univ. dr. Iliescu Dragoș

Secretar: Lector univ. dr. Ion Andreea Romana

Membri: Psih. principal Caxi Doina

Psih. principal dr. Duvac Ion

Psih. principal dr. Turcu Iustinian

Psih. principal dr. Veleanovici Armand Cătălin